

**ОПАНУВАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ
ЯК КОМПОНЕНТ ЗАГАЛЬНОКУЛЬТУРНОГО
РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ**

*Магдалина Ліла, Микола Ліла
(Переяслав-Хмельницький)*

Стрімкий розвиток суспільства, потреба особистості в швидкій адаптації до умов полікультурного світу, який весь час змінюється, посилює інтерес до опанування іноземної мови як важливого інструменту життєдіяльності людини в полікультурній і мультилінгвальній спільноті людей. Мовна освіта є засобом, який формує свідомість особистості та її здатність бути соціально мобільною, сприяє веденню діалогу культур у світі, що глобалізується навколо розв'язання різноманітних проблем.

Вітчизняні психологи розглядають опанування іноземної мови як процес учіння, метою якого є засвоєння визначеної інформації про мову, оволодіння мовними операціями, мовленнєвими діями, і, в цілому, мовленнєвою діяльністю даної мови через внутрішній світ особистості, при взаємодії цілого комплексу психологічних чинників.

Опанування іноземної мови розглядається як необхідний компонент загальнокультурного розвитку особистості, який визначається як здатність аналізувати та оцінювати досягнення національної та світової культури, застосовувати засоби й технології інтеркультурної взаємодії, опановувати моделі толерантної поведінки, використовуючи іноземну мову як інструмент у діалозі культур, орієнтуватися в культурному та духовному контексті сучасного суспільства, застосовувати методи самовиховання, орієнтовані на загальнолюдські цінності (Крутенко, 2014).

Усвідомлення загальнолюдських цінностей невід'ємне від розвитку почуття національної самобутності. Вивчення поряд з іноземною мовою життя інших країн дає можливість порівнювати отриману інформацію з життям рідної, поважати власні традиції та звичаї свого народу, відстоювати національну гідність.

У становленні культури особистості велике місце відводиться культурі спілкування, яке є однією з найважливіших сфер життєдіяльності людини. Цінність і ефективність спілкування у всіх його видах у певній мірі залежить від дотримання елементарних вимог культури спілкування. Перш за все – це ставлення з повагою до того, з ким спілкуєшся, вміння слухати, не перериваючи міркування співбесідника. Мистецтву ведення діалогу необхідно вчитися, особливо це важливо сьогодні в умовах плюралізму думок. У такій

**FOREIGN LANGUAGE MASTERING AS
A COMPONENT OF OVERALL CULTURAL
DEVELOPMENT OF PERSONALITY**

*Mahdalyna Lyla & Mykola Lyla
(Pereyaslav-Khmelnytskyi)*

The rapid development of society and need of an individual in speedy adaptation to conditions of multicultural world, which is always changing, increases interest in mastering a foreign language as an important means of human life activity in multicultural and multilingual community of people. Language education is a tool that creates a consciousness of the individual and ability to be socially mobile, promotes dialogue of cultures in a globalizing world around solving various problems.

National psychologists consider foreign language mastering as the process of learning, which aims to study certain information about the language, master the language operations, speech acts, and, in general, speech activity of the language through the inner world of an individual, by interaction with a complex of psychological factors.

Mastering a foreign language is seen as a necessary component of the overall cultural development of an individual, which is determined as the ability to analyze and evaluate the achievements of national and world culture, to use the means and technologies of intercultural interaction, master the models of tolerant behavior by using a foreign language as a tool in the dialogue of cultures, orientate in cultural and spiritual context of modern society and use the methods of self-education focused on human values (Krutenko, 2014). Awareness of human values is inherent to the development of national identity sensation. Learning foreign language along with life in other countries gives an opportunity to compare received information with the life in mother country, to respect traditions and customs of its people and defend the national dignity.

In formation of cultural identity the principle place is given to culture of communication, which is one of the most important areas of human activity. The value and effectiveness of communication in all its forms to some extent dependent on compliance with basic requirements of communication culture. First of all – respectful attitude to the person with whom you communicate, the ability to listen without interrupting considerations of an interlocutor. The art of dialogue is necessary to learn, especially it is important today in terms of thoughts pluralism. In such situation especially valuable is the ability to argue and justify the position in strict compliance with the stringent requirements of logic and without rude attacks on the opponents.

обставинці особливу цінність набуває вміння доводити і обґрунтовувати свою позицію в строгій відповідності з жорсткими вимогами логіки і без грубих випадів щодо своїх опонентів.

Освіта в становленні особистості займає чільне місце, проте поняття освіченості і культурності не тотожні за своєю природою. Освіченість формує індивідуальне сприйняття світу, можливість його творчого перетворення, широкого використання особистого досвіду в інтерпретації та оцінці фактів, явищ, подій докільля на підставі особистісно значущих цінностей і внутрішніх установок. У той же час вона не включає цілий ряд таких найважливіших характеристик особистості, як моральна, естетична, екологічна культура, культура спілкування і т. д.

Психологи розглядають опанування іноземною мовою як складну діяльність, виконання якої у великій мірі залежить, перш за все, від мотивів, які спонукають до засвоєння цих знань, від ставлення до їх засвоєння, що звичайно пов'язано, але не зовсім співпадає із загальними мотивами учіння та ставленням до навчальної діяльності у цілому.

Education in the development of personality dominates, but the concept of culture and education are not identical in nature. Education shapes the individual perception of the world, the possibility of creative transformation, the use of personal experience in interpreting and evaluating facts, phenomena, events of the environment based on personally meaningful values and domestic settings. At the same time it does not include a number of important characteristics of the individual such as moral, aesthetic, ecological culture, culture of communication and so on.

The psychologists consider mastering a foreign language as a complex activity whose performance largely depends, first of all, from motives that lead to the assimilation of knowledge, the attitude to its learning, which is usually connected, but does not coincide with the general motives learning and attitudes to educational activities in general.